

Chamniern Paul Vorratnchaiphan, Thailand. Over Principe 13 betreffende het gebruik van het Earth Charter om lokale gemeenschappen in ontwikkelingslanden sterker te maken

Verplichtingen van het Earth Charter: verbanden leggen tussen het mondiale en het lokale in ontwikkelingslanden

In zijn huidige functie als directeur van het Grassroots Action Program van het Thailand Environment Institute brengt **Chamniern Paul Vorratnchaiphan** meer dan dertig jaar ervaring op het gebied van gemeenschapsorganisatie, sociaal en milieuonderzoek, onderwijs, advisering en projectleiding mee. Hij werkt met implementatiemechanismen als Local Agenda 21, Sustainable and Healthy Cities, principes van het Earth Charter, Millenniumdoelen en ISO 14001. Hij is vurig voorstander van deelname van lokale gemeenschappen en lokale autoriteiten, met name op gebieden van lokale ontwikkeling en fysieke planningsprocessen. De heer Chamniern promoot spirituele volwassenheid als een essentie van het principe van verregaande ecologie en de balans en integratie van yin en yang als belangrijke strategieën voor het begrijpen van het Earth Charter.

Lokale overheden is gevraagd het Earth Charter te omarmen als een manier om mensen te inspireren tot een transformatie die hopelijk zal leiden tot de ontwikkeling van een dieper gewortelde cultuur van duurzaamheid, respect en rechtvaardigheid in hun steden en gewesten. De Local Government Declaration van de World Summit on Sustainable Development was zo'n stap in de richting van het decentraliseren van beloften ten aanzien van duurzame ontwikkeling. Maar willen die beloften met succes in praktijk worden gebracht dan zullen ze moeten leiden tot een duurzame, geïntegreerde planning, investering in en management van hulpbronnen, bevordering van de volksgezondheid en schone energie, naast het invoeren van een sociaal en milieukundig gezond productiebeleid.

Dus is er de uitdaging hoe de verheven verklaringen in het Earth Charter kunnen worden omgezet in concrete, lokale acties. Een nog grotere uitdaging is het formuleren van een 'lokaal charter' dat alle principes en de geest van het overkoepelende document belichaamt. In regio's in de ontwikkelde landen is er wel enige vooruitgang geboekt, maar het Earth Charter mag niet voorbehouden blijven aan wie het zich kunnen veroorloven en dan worden 'geëxporteerd' als nevenproduct van de mondiale

sering. Er zijn middelen en manieren nodig voor het Earth Charter om effectieve relaties te leggen tussen de goede intenties, ideeën en principes van mondiale duurzaamheid en de realiteit op plaatselijk niveau, in alle delen van de wereld, zodat rekening wordt gehouden met de specifieke voorwaarden, ambities en cultuur van de bevolking. In het geval van de ontwikkelingslanden moet het Earth Charter flexibel genoeg zijn om de strategische prioriteiten die alleen op lokaal niveau kunnen worden geformuleerd te onderkennen en te stimuleren en ook op een realistische manier kunnen worden omgezet van een visie in een betekenisvolle actie.

Als we kijken naar de grotere subregio Mekong, zien we dat een aantal landen aanzienlijke vooruitgang boekt met decentralisatie, bestuurlijke hervormingen en andere ontwikkelingen die leiden tot meer verantwoordelijkheid op lokaal niveau. Veel van die hervormingen worden gestuurd door een groeiende behoefte van gemeenschappen en andere leden van de samenleving aan actie tegen de aantasting van de kwaliteit van het milieu en de verslechterende gezondheids- en veiligheidssituatie. Zo nam Thailand in 1997 een nieuwe en moderne grondwet aan, naast een aantal organische wetten¹ en ondersteunende wetgeving voor decentralisatie en grote bestuurlijke hervormingen. Deze veranderingen vereenvoudigen de overdracht van gezag en middelen aan eenheden van de plaatselijke overheid en zetten aan tot een grotere deelname van het publiek aan het lokale beheer van hulpbronnen en het plaatselijke milieu.² Als gevolg daarvan grijpen veel lokale overheden de hun geboden kans aan en bepalen en implementeren hun eigen visie en ontwikkelingsprioriteiten, die de plaatselijke omstandigheden en behoeften beter weerspiegelen en aanpakken.

Thailand is wellicht een van de economisch en democratisch meest ontwikkelde landen van de regio, maar ook in veel van de buurlanden komen vergelijkbare processen op gang. Echter, in al die landen hebben lokale overheden te kampen met onvoldoende capaciteit, methoden en instrumenten. Die tekorten moeten worden tenietgedaan, willen de lokale overheden de overgang kunnen maken van centraal geleide eenheden naar waarlijk gedecentraliseerde eenheden die op evenwichtige, duurzame en rechtvaardige wijze kunnen werken aan door hen

13. Versterk de democratische instellingen op alle niveaus, en zorg voor transparant en verantwoordelijk bestuur, en volledige deelname aan besluitvorming, en toegang tot het recht.

© PLAN NEDERLAND / JOHANNES AEBLING

zelf vastgestelde ontwikkelingsdoelen. Daarnaast wordt de lokale overheid net als in veel ontwikkelde landen beïnvloed door andere factoren, zoals mondialisering, de teloorgang van traditionele wijsheid, aanhoudende afhankelijkheidsrelaties³ en corruptie die de identiteit en cultuur van de plaats bedreigen door eenzijdige nadruk op economische ontwikkeling.

Het kader en de uitdagingen die hierboven zijn beschreven, zijn gerelateerd aan het bredere Earth Charter en hebben ook een wederzijdse invloed op de kansen en problemen bij het streven naar Principe 13 over de versterking van de democratische instellingen. De subprincipes, over de toegang tot informatie (13.a), zinvolle deelname (13.b) en versterking van het plaatselijke bestuur op het gebied van milieubeheer (13.f), worden door de Thaise en andere lokale autoriteiten grotendeels nagestreefd en maken een goede kans om bij de diverse initiatieven tot decentralisatie en hervorming te worden overgenomen en uitgevoerd. Maar we moeten erkennen dat er nog veel moet gebeuren bij het streven naar de resterende subprincipes over bescherming van de vrijheid van meningsuiting (13.c), de toegang tot bestuurlijke en onafhankelijke gerechtelijke procedures met betrekking tot milieuschade (13.d) en het stoppen van corruptie (13.e). Het is de internalisering van alle componenten van Principe 13, meer dan

van enig ander Principe, die in ontwikkelingslanden duurzame ontwikkeling op plaatselijk niveau zal stimuleren.

Deze uitdagingen betekenen niet dat er in dergelijke landen geen begin kan worden gemaakt met het integreren van de principes en onderdelen van het Earth Charter. Eerder is het zo dat het steeds dringender wordt dat we de kansen aangrijpen die de voortgaande veranderingen in die landen bieden om de principes en ideologieën van het Earth Charter, en met name Principe 13, op lokaal niveau uit te werken in concrete termen om het ontwikkelingsproces in evenwicht te brengen.

Er is in de subregio een aantal belangrijke initiatieven gaande die duurzame ontwikkeling op plaatselijk niveau stimuleren en daarmee de decentralisering van de principes van het Earth Charter kunnen versterken. In Thailand zijn gemeentelijke overheden bij elkaar gekomen voor de formulering van 47 'Duurzame Stadsindicatoren'. Momenteel worden deze als leidraad gebruikt voor een geïntegreerd en evenwichtig investeringsbeleid, dat de overheden een instrument in handen geeft hun vorderingen op weg naar een leefbaardere en duurzamere stad te evalueren. Dit initiatief was een aanvulling op de nationale inspanningen van Thailand om zijn Duurzame Ontwikkelingsindicatoren te herzien.⁴ Net als alle landen moet Thailand jaar-

lijks aan het Sustainable Development Committee verslag uitbrengen over de gemaakte vorderingen.

Andere initiatieven hebben geprobeerd strategische bestuursprincipes⁵ te introduceren bij lokale overheden in Thailand om hen te steunen bij het komen tot een meer holistische en geïntegreerde aanpak van hun ontwikkelingsplanning en -management. Ondersteunende kaders en netwerken⁶ worden versterkt en geactiveerd voor lokale overheden in Thailand en de subregio. Er wordt belangrijk werk verricht om de Millenniumdoelen te decentraliseren naar provinciaal niveau.⁷ Sommige van deze initiatieven worden aangestuurd door de donor, maar overal tonen lokale overheden zich bereid om dergelijke ingrepen te omarmen en een begin te maken met het internaliseren van de principes van duurzame ontwikkeling.

In veel opzichten kunnen de plaatselijke initiatieven en eisen die in de ontwikkelingslanden opkomen worden gezien als een 'uitdaging' voor het Earth Charter om manieren en middelen te zoeken die het Earth Charter relevant en werkbaar maken voor de lokale overheden zonder de mondiale doelen uit het oog te verliezen. Of het nu gebeurt door aan te sluiten op de plaatselijke Duurzame Stadsindicatoren of door manieren aan te reiken om de principes van het Earth Charter op een realistische wijze om te zetten van plaatselijke visies in betekenisvolle daden, we zullen inspanningen moeten leveren waarvan anderen mogelijk belangrijke lessen kunnen leren, zodat er hopelijk een begin kan worden gemaakt met de omkering van niet-duurzame ontwikkelingsactiviteiten die gewesten in de ontwikkelingslanden plagen.

De uiteenlopende middelen en manieren die het Earth Charter heeft om verbanden te leggen tussen het mondiale en het lokale niveau zouden niet alleen de lokale overheden moeten inspireren maar ook moeten leiden tot de omzetting van ideeën in zinvolle daden. Bij het streven naar die omzetting rijst de vraag of de instrumenten waartoe dit leidt, op welk niveau dan ook, sterk genoeg zullen zijn om de natuur te beschermen en rechten, cultuur en welzijn van de mensen die er wonen te behoeden voor door mensen veroorzaakt verval en verwoesting. Bij het zoeken naar een antwoord op deze vraag is er een belangrijke discussie gevoerd die uitstijgt boven de wetenschappelijke, technologische, financiële en milieukundige kaders in een poging een ethische basis te leggen als kernprincipe voor het verkrijgen van een grotere duurzaamheid. Bijgevolg spreekt het Earth Charter van ecologisch bestuur en andere ethische eisen om ons gedrag op alle niveaus te sturen. Maar concepten als bestuur en ethiek blijven voor veel traditionele samenlevingen vaak aan de oppervlakte liggen en kunnen op zichzelf geen identiteit herstellen die verloren is gegaan – zoals het geval is in veel streken van de ontwikkelingslanden. De vraag die nader moet worden besproken, is of het leggen van een ethische basis in de samenleving voldoende is om een duurzame levenswijze op te bouwen. En, als dat niet het geval is, hoe we verder gaan dan het versterken van de ethiek en hoe we de spiritualiteit die eigen is aan een

samenleving terug kunnen brengen naar de kern van haar acties. Er is behoefte aan het versterken van de spirituele volwassenheid waar die nog in onze samenleving bestaat en aan de wederopbouw van de spirituele volwassenheid waar die al lang geleden verloren is gegaan. ●

Noten

1 Aanvullende wetten die de politieke basisprincipes van de regering bepalen.

2 Met name de secties 56, 78, 79, 282-284 en 290 van de grondwet van 1997.

3 Waar de afhankelijkheidsrelatie wordt beheerst door personen en niet door gevestigde instellingen. De macht wordt dan sterk persoonlijk en institutioneel zwak, terwijl het institutionele besluitvormingsproces wordt bepaald door willekeurige transacties achter de schermen. In zo'n omgeving betekent het uitoefenen van de macht voor de behoeften van de cliënten het ombuigen van regels, afhankelijkheid van corrupte ambtenaren, het verduisteren van overheidsgeld en aantasting van het bestuur.

4 Aangezien het Thailand Environment Institute (TEI) het secretariaat voerde en adviseur was van zowel het lokale (SCI) als het nationale (SDI) proces, konden er tussen de beide processen betekenisvolle verbanden en synergie worden gehandhaafd.

5 Dit door TEI aangestuurde initiatief werd geïntroduceerd om gemeenten aan te moedigen en op te leiden tot een meer strategische benadering van plaatselijke ontwikkelingsplanning, waarbij de nadruk werd verlegd van een steeds bredere aanpak van het plannings- en budgetteringsproces naar een aanpak waarbij een doel wordt vastgesteld en actieplannen worden opgesteld om dat te halen.

6 TEI werkt samen met SCP/UN-Habitat aan de oprichting van een 'Sustainable Cities Resource Centre' voor ondersteuning bij opleiding en andere vormen van capaciteitsbevordering in Thailand en de grotere subregio van de Mekong, evenals aan de formalisering van een Regional Learning Network (RLN) dat uiteenlopende lokale en nationale hulpmiddelen bij elkaar brengt die technische en andere vormen van steun bieden aan lokale overheden bij hun poging om steeds complexer kwesties te regelen.

7 Met donorsteun van UNDP en NESDB (2004-2005) voert TEI pilotactiviteiten uit om de Provincial Millennium Goal Reports uit te werken en de resultaten te integreren in de provinciale ontwikkelingsplannen voor implementatie.